

“Найперш прыгадаем сабе на гэтым Крыжовым шляху словы Езуса Хрыста, які першы прайшоў па ім: «Калі хто хоча ісці за Мною, няхай возьме крыж свой і ідзе па Маіх слядах»”.

Кардынал Стэфан Вышинскі Віа Далароза – гэта шлях, пройдзены Езусам Хрыстом, калі Ён нёс свой крыж з месца асуджэння да месца распяцця на Галгофе. Віа Далароза пачынаецца ў двары мусульманскай школы, дзе дзве тысячы гадоў таму была рымская крэпасць, вядомая як крэпасць Антонія, пабудаваная ў 36 годзе да нашай эры Ірадам Вялікім у гонар яго сябра Марка Антонія.

У 2012 годзе ізраільская пошта на блоку коштам 5 шэкеley паказала Ерузалем у часы другой Святыні, якая была адноўлена царом Ірадам. На марцы размешчана фігура першасвятара. Малюнак Ерузалема зроблены на аснове мадэлі, распрацаванай прафесарам Майклам Аві Ёнам у 1960 годзе. Чырвоныя дахі – яўрэйскі квартал Старога горада на дадзены момант. За Святыняй знаходзіцца крэпасць Антонія, адкуль пачынаўся Крыжовы шлях Хрыста. На адным з двароў крэпасці, які называлі Літастрот (Lithostrotos – “Брукаванае месца”), адбыўся суд над Езусам (параўн. Ян 19, 13).

Паводле біблейскай традыцыі, апошні ўчастак дарогі на Галгофу (пагорак, які нагадвае чалавечы чэрап) быў размешчаны па-за гарадскімі сценамі. Выхад ажыццяўляўся праз Яфрэмаву браму. У некаторых богаслужбовых кнігах з апісаннем сцэн Крыжовага шляху гэтую браму называюць Судовай. † Працягласцю каля 1300 крокаў, Віа Далароза – за выключэннем пятніцы запоўненая кіёскамі і поўная мітусні – у значнай ступені праходзіць праз мусульманскі квартал. Гэта ўжо зусім не той выгляд і асяроддзе, што было амаль дзве тысячы гадоў таму, не тая архітэктура, бо за мінулыя стагоддзі тут адклаліся археалагічныя пласты і шматразова змяніліся будынкі. Крэпасць Антонія была разбурана Цітам разам з амаль усім Ерузалемам пасля падаўлення яўрэйскага паўстання ў 70 годзе.

У 135 годзе імператар Адрыян загадаў на руінах Ерузалема пабудаваць рымскую калонію Элія Капіталіна, забараняючы адначасова яўрэям сяліцца ў горадзе. На месцы, дзе раней была крэпасць, стварылі вялікі форум, а на ім пабудавалі браму з трох арак. Адна з меншых бакавых арак называецца “Ессе Ното” і знаходзіцца цяпер у царкве сясцёр Сіёна на Віа Далароза, а цэнтральная частка аркі бачна над вуліцай паміж будынкамі з абодвух бакоў. Гэтая частка Віа Далароза вядзе да Львінай брамы. Як найбольш характэрная, яна паказана на марках і паштоўках.

